

# DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETESI ÁR HELYBEN ES VIDEKEN:  
Egy héra 25— korona. Negyedévre 75— korona.  
Félévre 150— korona. Egész évre 300— korona.  
MEGJELENIK HETFO KIVETELEVEL MINDEN NAP

Felelős szerkesztő és laptulajdonos  
**THAN GYULA**

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHVATAL:  
Debrecen, Kossuth-utca 3. szám alatt, I. emelet  
(a Debreceni Első Takarékpénztár épületében)  
Egy szám ára 2 korona.

## A zsidókérdésről

nyilatkozott Haller István kultuszminiszter a győri sajtónapon és a következőket mondotta:

— Tegnap a vezetésem alatt álló miniszterium egyik előkelő tisztviselője hivatalos tárgyalást folytatott az egyik budapesti bankdirektorral; amikor végeztek, a bankdirektor ezzel a kérdéssel fordult tisztviselőmhöz: Mondja kérem, tulajdonképpen mit akar ez a Haller, hogy a numerus klauzuzt megcsinálja, hogy behozza a felvételi vizsgálatokat és ezzel csak a budapesti főgimnáziumok első osztályából kétezer zsidót kiszorított, hogy megcsinálja a közgazdasági egyetemét és ezzel konkurrenciát csinált a mi jövődő bankárainknak, megcsinálja a Magyar Független Királyság pártját, hogy ébredő magyar lett? Ez mind hagyján, de hát hol akar megállni, mit akar? — Innen Győrből felelek neki ezekre a kérdésekre. Nyilvának ki azok a bizonyos fülek, a melyek elég nagyok. Azt akarom, amit a nép akar. Az a Nép is, amelyet nagy betűvel jeleznek és az a nép is, a melyhez mi valamennyien tartozunk. És mit akar a nép? Azt, hogy ha dolgozik, önmagának dolgozzék és ha vérezik, a hazájáért vérezzék. Azt, hogy ebben az országban, melyet a magyar nép szerzett és védett 1000 éven keresztül, ő legyen az ur, az övé legyen minden hatalom irányításától kezdve, hogy itt keresztény és nemzeti legyen érzésben, gondolatban és tettben minden és ne befolykodott idegeneké, elősdié.

Azt akarjuk, hogy hazánkban minél kevesebben legyenek az olyan emberek, akik zavarba jutnak, amikor hazafiasságról van szó. Vegyég tudomásul hajlafülek, akiknek akkora a hangjuk, hogy ha közülről valakit Máramarosban megvernek, jajgatásuk helynap már Amerikában is hangzik, hogy ebben a hazán minden szívbe, lélekbe, degbe be akarjuk oltani, hogy

itt csak magyar élhet. Ne tudjon más célt ismerni, mint magyar célt és ne jöjjenek kísértésbe, ha a magyarságról és érdekeikről van szó. Élni és uralkodni akarunk itt, mert a hazában csak a magyarságnak van joga élni.

Ma egyelőre óvatos politikát kell folytatnunk. Azok azonban, akik azt hiszik, hogy a keresztény és nemzeti irányzat nem jut diadalmos győzelemre, vagy ezt az irányzatot elkenés, vagy 50 százalékos kiegyezéssel el lehet téríteni kijelölt céljától, azok szembe találnak bennünket olyan erővel, amiről még csak halvány

sejtelmük sincs. Amit az elmúlt 50—60 év alatt mulasztottunk, egy-kettőre nem lehet helyrehozni, már azért sem, mert keresztény testvéreink nagy része még mindig hozzá van kötözve a zsidó kapitalizmus szekéréhez.

A miniszter azután rámutatott a kormány egyéves alkotására, majd a Bibliából idézte Jericho ostromát. A zsidók már akkor is irtóztak a kardtól, tehát addig jártak körül lámpával, trombitaharsogással a várost, míg annak falai leomlottak. Mi is addig járjuk körül az ő várait, amíg be nem vesszük.

## A bolsevik hadsereg felbomlása

Bécs, okt. 13. Moszkvából Párisba érkezett jelentések szerint az orosz hadseregben a lázadás az élelmiszer és a ruha hiánya miatt egyre terjed. A népbiztosok és a vörös csapatparancsnokok elvesztették uralmukat a csapatok felett. A moszkvai kormány kénytelen összehívni csapatait. Bakut és Persia megszállott részeit kiűrik a bolsevikok.

## A cseh-tót állam történelmi határai: hazugságok.

Prága, okt. 13. Kostka prágai német nemzetgyűlési képviselő egyik beszédében Benes cseh külügyminiszter azon kijelentését idézte, amelyet Benes a képviselőház állanóbizottsága előtt bizalmasan tett. E kijelentés szerint a cseh-tót állam történelmi határai nem egyebek, mint nagy nemzetközi hazugságok. Ezekre ugyanis annakidején szükség

volt a tudatlan nyugati vezetőpolitikusokkal szemben. A lap, amely ezt a tudósítást közli, nem vonja kétségbe Benes kijelentésének megtörténtét, de megjegyzi, hogy azért mondta ezt Benes, hogy lelep'ezze vele a tescheni kérdésben ért kudarcát, amely lehetetlenné tette Csehországnak, hogy Teschen vidéken igényelt ugynevezett történelmi határokat elérje.

## A pozsonyi egyetem orvosi fakultása Debrecenben

A cseh megszállás folytán hajléktalanná vált pozsonyi magyar tudományegyetem elhelyezésének kérdése még nem nyert végleges megoldást, Szeged és a még szerb megszállás alatt álló Pécs város versengenek a pozsonyi egyetemért, a mely egyelőre Budapesten van elhelyezve.

Mint értesülünk a pozsonyi egyetem egyik fakultása Debrecenbe kerül. Az orvosi fakultásról van szó, amely a terv szerint már a következő félévben a debreceni egyetemen fog megnyúlni.

## A sárospataki Baltazárék irányzata ellen

### A febris-gymnasialis orvosszere a felvételi vizsga

A Nemzeti Újság közli a sárospatakiak nyílt levelét, amelyben szőről-szóra a következők foglaltak:

A debreceniek a zsinat ülésén szembehelyezkedtek a valás és közoktatásügyi miniszternek a középiskolai felvételi vizsgálat tárgyában kiadott rendeletével és nem hajlandók azt végrehajtani. Bathazár Dezső püspök szabadkőműves és zsidóbarát szellemét ismerve, tulajdonképpen nem kell rajta csodálkoznunk, hogy ő szembe száll egy olyan rendelkezéssel, mely a zsidók aránytalan terfglalását némiképpen csorbítaná.

Mi, sárospatakiak, ellenkezőleg örömmel üdvözlöttük a közoktatásügyi miniszternek e rendelkezését és üdvösnök tartjuk azt a középiskolai oktatás jövődő sikeresebb munkájára nézve. Nálunk, a sárospataki ref. főgimnáziumban az 1883. évi XXX. t. c. meghozatala előtt állandóan gyakorlatban volt a gimnáziumba lépni akarók számára a felvételi vizsgálat és aki nem volt képes kelő szellemi fejlettséget és iskolai előképzettséget felmutatni, azt nem vettük fel a gimnázium első osztályába, hanem a pro-gimnázium (előkészítő) osztályba utasítottuk.

Az 1888. XXX. t. c. meghozatala után nagyon sokszor fájdalmasan éreztük a felvételi vizsgálat hiányát; fájdalmasan éreztük, miképpen lépik el a gimnáziumot az oda nem valók s visszakivántuk a régi jó idöket.

A közoktatási miniszternek e rendelkezése nemcsak a gimnáziumi oktatást fogja eredményesebbé tenni, hanem alkalmas lesz a kivánatos szelekció munkájának végrehajtására is, a gimnáziumba, a tudományos pályára végképp nem való elemeknek a visszaszorítására és a magyar intelligenciának a közélet minden ágában való egyenlő elhelyezkedésére.

Ime ez okok miatt üdvözlöttük mi örömmel a közoktatásügyi miniszter rendeletét. De hát Baltazáréknak minden fegyver jó, amivel a keresztény kurzus ellen támadhatnak.

Sárospatak, 1920 okt. 4.

## A Dunakonferencia.

Páris, október 13. A nemzetközi Dunakonferencia október 11-én ismét összeült, hogy megvitatassák a nemzetközi hajózási hálózat befektetési költségeit.

### Fox-trott helyett palotás és körmagyar.

Az Ébredők a magyar viselkedést és magyar táncért.

Az Ébredő Magyarok Egyesületének budapesti tancsalkozása eleget teendő a magyar hölgyek óhajának, hogy magyar viseletben járassanak, elhatározta, hogy mindenütt közös varromhelyeket állít fel, ahol az asszonyok és leányok közös munkával felöltöztetik egymást magyar ruhákba.

A varromhelyeket kiváló művészeink fogják irányítani, a varrogépeket és felszerelést a magyar nők gyűjtik össze, helyiségről és minden egyébről a vezető gondoskodik. A szabónők és szegénysorsu varrónők fizetést kapnak, a dolgozókat egymást segítik, a szövetség anyagot közös erővel szerzik be, meghonosítva a cserevásárt.

Ugyancsak az Ébredők tánciskolát állítanak, ahol szakértő mesterek az elfelejtett szép magyar táncokat, a palotást, körmagyart, andalgót, süveget, bokázót stb. fogják tanítani, megfelelő muzsika mellett.

### Elfogott kommunislák.

Röpiratokkal akarták elárasszani az Alföldet. Az egyik oinkos meg akarta enni a nála talált levelet.

Szerdán éjjel a Budapestről Karcagra induló vonaton, amikor a vonatvizsgáló csoport fülkéről fülkére vizsgálatot tartott, az egyik utasnál egy ötszörösen lepecsételt, címzés nélküli levélborítékot találtak. Igazoltatták az utast, aki Rudnai Rosenfeld Miklós névvel mutatott irásokat. A lezárt levél tartalmáról azonban fölvilágosítást adni nem akart. A csoport vezetője erre föl akarta tépni a borítékot, mire Rosenfeld hozzáugrott, kikapta kezéből a levelet és négy darabra tépve, a szájába gyömöszölte, hogy megegye. Ezt sikerült megakadályozni és a papírrongyokat összeillesztve, megállapíthatták a boríték tartalmát. Két különböző szövegű kommunista röpirat volt egy levél mellett, mely kéri Scheiber Imre karcagi lokost, hogy sokszorosítsa több ezer példányban a röpiratokat és Karcagon és a többi alföldi városban terjessze azokat. A levelet csehországi kommunisták küldötték.

Nyomban táviratoztak a karcagi hatóságnak, hogy tartóztassa le Scheiber Imrét. — Scheibert el is fogták és erős fegyveres fedezet mellett Budapestre szállították. Budapestre hozták Rosenfeldet is.

Kihallgatásuknál kiderült, hogy összeköttetést tartottak fenn egyes internált kommunistával, akikre adott esetben fontosabb megbízatás várt volna. Radnai Rosenfeld Miklós tagadja, hogy a levélről bármi tudomása is lett volna. Azt állítja, hogy a pályaudvaron egy elegánsan öltözött idősebb ur adta át a levelet azzal, hogy juttassa el Scheiber Imréhez. Scheiber azt állítja, hogy az egész levél történetből egy szót sem ért, a feladóként szereplő cseh kommunisták neveit nem is ismeri. A nyomozás a legnagyobb apparátussal folyik.

## Debrecenben elfogták Bolgár volt államtitkár tolvaját.

A Debreceni államrendőrség ügyes fogást csinált tegnap. Elfogta Molnár Imre, szökésben lévő kommunistát, aki a forradalom előtt Bolgár Ferenc nyug. honvédelmi miniszteri államtitkár és orszgy. képviselő komornyikja volt.

Mikor a proletárdiktatura bekövetkezett, Bolgár államtitkár vidéki birtokára költözött s budapesti nagy lakását Molnár Imre régi komornyikjára bízta. Molnár visszaélt gazdája bizalmával és első dolga az volt, hogy felcsapott kommunistának. A lakásba betelepített különféle proletár családot.

Bolgár Ferencnek rendkívül nagy értékű műkincseli kívül rendkívül nagy értékű ruhatára és egyéb felszerelése is volt, amelyet a hitlen inas elkommunizált.

A diktatura bukásával Molnár megszökött Budapestről. Mikor Bolgár Ferenc megérkezett a vidékről, kétségbeesett állapotban találta a lakását. A finom és drága butorokat a proletárok tönkretették, a szőnyegetek felvagdalták, az összes értékek eltűntek a lakásból. Amint Molnár ellopott a volt államtitkártól, egymaga másfél millió koronát képvisel.

A kommunista inas az ország különböző helyein bujkált s a napokban Debrecenbe került. A budapesti ügyészség körözését elrendelte. A személyleírás alapján tegnap sikerült Debrecenben le tartóztatni. A rendőrség kihallgatta. A lopásokat beismerte. Elfogatójáról értesítették a Budapesti államrendőrséget, a mely gondoskodik elszállításáról.

### Közalkalmazottak Beszerzési Csoportjának közleményei.

Értesítjük tagjainkat, hogy Békes Emil denaturáló telepén Vörösmarty-u. 1. sz. a. a pénztárunknál kiváltott block ellenében literenként 18. koronás árban denaturált szesz kapható. Minden család egy literre tarthat igényt és edényt vinni kell. A befizetés f. hó 14-től bezárólag 20-ig tart. Testületek a befizetést jehelőleg együttesen eszközöljék.

Értesítjük tagjainkat arról is, hogy 40 vagon burgonya kiutalásban részesültünk, mely 40 vagonból egy vagonnal Balmazújvárosra, három vagonnal Hajdusoboszlóra, két vagonnal Kabára, öt vagonnal Püspökladányban, két vagonnal Hajduböszörményben, két vagonnal Hajdunánásra irányítottunk, mely elosztó helyek lesznek kötelesek a legközelebbi községekben lakó tagokat is ellátni.

Végül értesítjük tagjainkat, hogy a Közszolgálati alkalmazottak ellátási jegye 5. számú szelvényére burgonyát szeptemberre, 6. számú szelvényére burgonyát októberre, 7-8 számukra cukrot szeptemberre, 9 számú szelvényére sacharint szeptemberre, 10. számra zsírt szeptemberre, 11-12. számra só szeptemberre és októberre, 13. számra lisztet októberre, 14-15. számra cukrot októberre, 16. számra sacharint októberre és 17. számra zsírt októberre fogunk osztani később megállapítandó időben.

### A cseh és szerb egyház egyesítése.

Prága, október 13. Cseh lapok jelentése szerint felmerült az a terv, hogy a cseh nemzeti egyházat a szerb ortodox egyházzal bizonyos feltételek mellett egyesítik. A belgrádi érsek a cseh nemzeti egyház központi bizottságával közölte, hogy az ortodox szerb egyház Huss János mestert szentté fogja avatni.

### Katonai Beszerzési Csoport közleménye

A Katonai Beszerzési Csoportnak Debrecen sz. kir. város által 1000 öl fa utaltatott ki. Ezen fa mennyiséget a Beszerzési Csoport tagjai között a jelentkezés sorrendjében az alábbiak szerint osztja szét.

1. Nőtlen, vagy oly családtagok, akiknek családjuk nincs Debrecenben, 2 m<sup>3</sup> fára,

2. oly családtagok, kiknek családjuk Debrecenben van, 4 m<sup>3</sup> fára tarthatnak igényt.

3. A jelentkezés alkalmával m<sup>3</sup>-ként 800 korona előre fizetendő.

4. Ha a kiszolgáltatandó fa ára kevesebb lenne, mint m<sup>3</sup>-ként 300 korona, a különbség a fautalvány átvételekor lesz visszatérítve.

5. Miután az 1000 öl lát a Beszerzési Csoport nem egyszerre, hanem részletekben kapja, a fa kiszolgáltatása úgy történik, hogy a Beszerzési Csoport „A lomás” parancsban és a Debreceni Újságban közzé teszi azok neveit, akik fautalványukat a Beszerzési Csoport irodában átvehetik. Ezen utalvány ellenében a fa az Eperkerti faraktárból 8 napon belül elszállítandó, mert különben a fautalvány érvényét veszti.

6. A kiutalandó fa mennyiség kétfős részletben vehető fel, azaz: az első kiutalásnál mindenki 2, illetve 1 m<sup>3</sup> lát kap s ha ezen mennyiség fejében az első 500 öl fa már kiosztatott, akkor fog a második 500 öl fa kiosztás alá kerülni.

7. Fára az előjegyzések folyó hó 15-től a Beszerzési Csoport irodájában eszközölhetők, de csak d. u. 3-5 óra közt.

### Katonai Beszerzési Csoport Vezetősége, Debrecen.

### Fegyverszünet az irekkel.

London, október 13. Tárgyalás folyik az angol kormány képviselői között, az angol kormány és az ir köztársaság közt létrehozandó 30 napos fegyverszünet érdekében. Ez idő alatt az ir problémák megoldását újra megkísérlik.

## Elitelték az egyeki kommunistákat

A Debreceni Újság tegnapi számában hirt adtunk arról a főtárgyalásról, amelyet a Debreceni törvényszék ötös tanácsa folytatott le az egyeki kommunisták ellen.

A főtárgyalás a késő esti órákban ért véget, amikor is a bíróság a tanukihallgatásokat befejezte. A vád és védő beszédek elhangzása után az ötös tanács kihirdette az ítéletét.

A törvényszék Varga Jánost, akire a vádbeli cselekményekből semmi se bizonyult be, felmentette, ellenben idős Toma Józsefet 9 havi börtönrre és 400 korona pénzbüntetésre, id. Kiss Ferencet 10 havi börtönrre, Maji Ferencet 8 havi, Incze Károlyt 5, Radics Károlyt 5, Trunzel Ignácot, Tóth Mihályt és Zólyomi Mihályt 6-6, id. Vaskó Józsefet és Szanyi Lajost 5-5 havi börtönrre ítélte.

Megállapította a bíróság, hogy az elitelték az elföltött vizsgálati fogsággal 6 hónapot kitöltöttek s ezt beszámította a büntetésükbe.

Torma, Kiss és Maji vádlottak kivételével valamennyit szabadlábra helyezték s ezek elhagyták a fogházat.

Valószínű, hogy a közigazgatási hatóságok internálásukat fogják javaslatba hozni.

### Farkaskutyákat képeznek ki gazdasági szolgálatra

Az idomított farkaskutyák, melyek számtalan esetben Sherlockholmeses genialitással nyomozták ki a bűnösöket, akiket márhíába keresett a rendőrség, nemcsak kitűnő detektíveknek bizonyultak, hanem — külföldi tapasztalatok szerint — a falusi gazdaságokban is kiváló szolgálatokat tehetnek.

A belügyminiszterium a farkaskutyák gazdaságokban való alkalmazását nálunk is meg akarván honosítani, a napokban átírásban kereste meg a földmivelésügyi minisztériumot, hogy a gödöllői kincstári uradalomból nyolc holdnyi bekerített területet bocsásson a rendelkezésére.

A földmivelésügyi minisztérium a szükséges területet már ki is jelölte a célra és így a közel jövőben meg is nyílik az intézet, ahol a gazdálkodás tudományában nyernek alapvető kiképzést a derék kutyák.

### Lengyel előnyomulás.

Varsó, okt. 13. Október 11-iki harctéri jelentés: Északi szárnyunk különítményei elérték Novovicánt. A lakosság mindenütt lelkesen fogadta csapatainkat. Minszktől keletre véres harcok folynak. Koldonovnál az ellenség három hadosztályt összpontosított. Október 11-iki lengyel csapatok megszállták Luckot. A nyugati fronton a helyzet változatlan.

### A szini kerület jelöltje.

Budapest, okt. 13. A szini kerület választói hír szerint gróf Hadik Jánosnak ajánlották fel a mandátumot.

### A városi dalegylet jelvénye

A városi dalegylet október 12-én tartott választmányi ülésén felmerült az a kérdés, hogy a dalegylet lant jelvényének vörös színű szalagja más színnel cseréltesék fel, illetve, hogy a dalegylet lant jelvénye módosítsák.

A választmány megállapította, hogy a több mint félszázad óta működő dalegylet lant jelvényének vörös szalagja történelmi érdemi, mert az 1848-iki magyar szabadságharc vörös pántlikás diák harcosainak emlékeztető örköli meg s egyben a háromszínű nemzeti lobogó egyik színe. Ezen színi szalaggal ékesített lant mellett lett szerény kezdetből nagygyá a dalegylet, ezen jelvény alatt lett a magyar nemzeti kultúrának számot tevő tényezőjévé, ezen lant jelvény alatt szerzett a magyar dalnak nemcsak a hazában, de messze külföldön is számtalan babéros diadalt.

Ennélfogva a választmány nem találta szükségesnek, hogy ez a poltikától mindig távol álló, kizárólag a dalnak élő s a magyar nemzeti kultúra fáradszónak harcosaként szereplő egyesület lantjelvény szalagját, amelyhez a magyar dalnak annyi művészi diadala fűződik, megváltoztassa.

### Ujdonságok.

Csonka Magyarország — nem ország. Egész Magyarország — mennyország.

A beadványok illetékeinek felemelése. A pénzügyminisztérium a közönség figyelmét felhívja arra, hogy a közigazgatási hatóságokhoz, hivatalokhoz intézett beadványokra, amennyiben az eddigi törvények szerint az illeték 50 fillérről kevesebb volt, 1920. okt. 1. után 2 koronát, ha 50 fillérről több volt, de az 1 koronánál kevesebb volt, 1920 október elseje után 3 koronát, 1 koronától kezdve pedig 1920 október elseje után az eddigi illeték ötszörösét kell leróni, vagyis az eddigi 1 korona helyett 5 koronát, 2 korona helyett 10 koronát. Ha a beadvány az új törvény szerint 2 korona illeték alá tartozik, minden egyes mellékletének az illetéke 50 fillér, ha pedig a beadványra 2 koronánál több illeték jár, a beadvány minden melléklete után egyenként 1 kor. illeték rovandó le.

Propaganda előadások. Már megemlékeztünk arról, hogy a debreceni Székely Társaság Propaganda előadások címen 10 előadásból álló sorozatot rendez a vármegyeház dísztermében, okt. 17-ől kezdődően november 14-ig. Az október 17-én d. e. 11 órakor tartandó megnyitót máli é pompás műsora a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot.

Adó a magasszaru cipőre. Az illetékes szakkörök azzal a tervvel foglalkoznak, hogy az úgynevezett csizmacipőt luxusadó alá vonják. A 16 centiméternél magasabb női cipő eszik az adózás alá. A férficizma adómentes marad.

Tükröket, valamint kirakati leveket minden nagyságban, magas árban vesz Sipkovits Béla üvegcsiszoló és tükröfonesorozási vállalkozó. Sziv utca 14.

A Baross Szövetség felkéri azon tagjait, akik a Jótékony Nőegylettel közösen rendezendő őszi vásárt megbeszélendő, értekezletre hívtattak egybe, hogy csütörtökön, f. hó 14-én d. u. 6 órakor Kosuth utca 7. szám alatti helyiségében okvetlen jelenjenek meg. Az elnökség.

A katonazenekar hangversenye. Ma este 8 órai kezdettel, a Bika kávéházban, válogatott műsorral hangversenyt tart a katonazenekar. A jövedelem a zenelaport szolgálja.

A Nemzeti Kereskedelmi és Közgazdasági Bank alapítási munkálatai serényen folynak. A közönség felismerve a létesítendő pénzügyintézet fontos közgazdasági hivatását, igyekszik annak létrehozását előmozdítani s ebből a szempontból szívesen jegyez részvényeket, melyeknek értékét a postakarékpénztár útján is be lehet küldeni. A pénzügyintézet alakuló közgyűlése f. hó 24-re van kiűzve s így a részvény aláírás október 20-ig nyitva áll a közönség előtt.

Aki fél az éhhaláltól. A múlt héten Budapesten egy razzia alkalmával elfogták dr. B. G. nyug. miniszteri fogalmazót, koldulás miatt. Megmozdításakor 58,000 K-t találtak nála. Azzal védekezett, hogy neki joga van koldulni, mert sokat eszik és ezért a főkapitányságon 20 napi könyöradamány gyűjtésére kapott engedélyt. Ez az engedély azonban már lejárt. Az engedély nélküli koldulást azért folytatta, mert attól félt, hogy a 20 nap alatt összegyűjtött 26800 koronája elfogy és akkor éhen vesz. Tiltott koldulásért 30 napi elzárásra ítélték, az ítélet azonban felfüggesztették. A nála talált pénz kétharmad részét elvették tőle és a főváros szegényeinek javára fordítják. A fogalmazó te- lebbeszét jelentett be az ítélet ellen.

A Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiarvák Nemzeti Szövetsége részére a következők adókoztak: Blattner Gyula üveg és papírcelán kereskedő, Müller H. Fia szállító cég, Félégházy János fűszer kereskedő, Csanak József kerékeskedő, Kovács Gyula vaskerékeskedő, Schön Arthur rövid és női ruhák áru kereskedő és Jóna és Jóna drogéria tulajdonosok 200—200 koronát. Neumann M. férfitruha kereskedő, Neumann Miksa cipőkereskedő, Franck urid vaterkereskedő, Nemes Gábor útda cipőkereskedő, Grünfeld Adolf és társa férfitruha kereskedő, Frci kalapszalon, Révész Zsigmond cipőkereskedő, Thaisz Arthur papír kereskedő, Bártó Kornél rövidaru kereskedő, Pátiós Dezső kézimunkakereskedő, Csáthy Kálmán papírkereskedő, Tóth Gyula vaskerékeskedő cég 100—100 koronát. Egyezer korona illeték mellett alapító tagokként befétek: Dr. Galántfy János kir. közjegyző, Fűszerkereskedelmi r. t., Gyógyárkereskedelmi r. t. Midőn az elnökség ezen adományokért ezuton hála köszönetét mond, kéri Debrecen város társ. dalmát további adományozásokra, melyeket a lapok kiadóhivatalaiba beküldeni szíveskedjék.

Özv. Tóth Kálmáné nyakendő készítő, Péterfia u. 53.

Uj táncanfolyam a „Royal” táncteremben f. hó 18-án, hétfőn fog kezdődni. Beiratásokat más ellogadok. Tisztelettel: ifj. Schaff János.

### Táviratok.

A pénzügyintézet kóholt hírek terjesztőit megbüntetik.

Budapest, október 13. Gróf Teleky Pál miniszterelnök a pénzügyintézet terjesztett hírekre vonatkozólag következőkben nyilatkozott:

— Ezek a híresztelések állandóan a közönség tájéklán kelnek szárnyra s ez oka jórésben, hogy valótlanul teremtődnek. A nyomozás egyébként e tárgyban megindult és néhány rémhírtérjesztőnek a hatóság már nyomában van. Példáson büntetni fognak.

Székesfehérvár ünnepe.

Apponyi díszpolgári oklevele.

Székesfehérvár, október 13. Apponyi Albert grófnak, akit már régebben a város díszpolgárává választottak, október 31-én díszközgyűlésen adják át a díszpolgári oklevelet. Apponyi október 30-án érkezik Székesfehérvárra, ahol ünnepélyesen fogadják.

A nemzeti hadseregnek Székesfehérvárra való bevonulása évfordulóját október 17-én ünnepelik meg. Ez alkalommal leleplezik a város határában az országoton felállított emlékoszlopot. A kormányzón kívül több miniszter és nemzetgyűlési képviselő is résztvesz az ünnepségen. A tábort misét Zadravecz István püspök pontifikálja.

Nagy munkanélküliség Jugoszláviában.

Belgrád, október 13. A munkásság nagy tömegei állandó munka és kenyér nélkül. A szociálpolitikai miniszter a statisztikából megállapította, hogy Jugoszlávia területén százezer földművelés von kenyér nélkül. A miniszter a nagy munkanélküliségre tekintettel felhívta a gyárosokat és iparosokat, hogy időben munkásokat ne a kalmarazzanak.

A Simplon-express Budapestén át fog közlekedni.

Prága, okt. 13. Hír szerint a francia kormány tárgyal a román kormánnyal, hogy a Simplon-express Bécsen és Budapesten át közlekedjék. A román kormány előreláthatólag beleegyező választ fog adni.

Összeül a nemzetgyűlés.

Budapest, okt. 13. Csütörtökön ismét összeül a nemzetgyűlés. Az ülésen meg fog jelenni Wladislaw Lajos herceg a pártai kerület képviselője is. Három sürgős interpellációra van kérés az első ülésen. A belügyminiszter benyújtja a községi, vármegyei és városi képviselő-testület és törvényhatóságok ujjalalkításáról szóló javaslatot, amelyet soronkívül napirendre tűznek.

A szovjet békeajánlata Wrangelnek.

A Reuter-ügynökség jelenti, hogy az orosz szovjet elhatározta, hogy Wrangel tábornoknak békeajánlatot tesz.

### Gazdaság.

Érvénytelenek az élelemszállítás és kiviteli engedélyek. Több oldalról hallatszottak panaszok szállítási és kiviteli vissztelésekről, amelyek tudomásra jutottak a kormánynak is. Ezért a vámkülöldre szóló és a közlekedező miniszterium által kiadott olyan szállítási igazolványok és kiviteli engedélyk érvényét, melyeket azideig fel nem használtak, megszüntette a miniszter és elrendelte, hogy azokat a közlekedező miniszterium III.-b. osztályának újabb érvényesítés végett haladék nélkül be mutassák. — A rendelet kiadásától, október 10-16i kezdődőleg egy külföldi vonatkozású szállítási igazolványok és kiviteli engedélyk, melyk érvényesítését áradékkal ellátva nincsenek, fel nem használhatók és a vonatkozó szállítási nyak kilépő határállomások által visszatartandók.

### Színház.

As Otthon. Sudermann híres drámája. Az Otthont elevenítette fel kedden este a Csokonai-színház társulata. A régi, mondhatnánk klasszikus patinájú drámának a szíjéjét ma, a tiszta putifossgúhoz, a józan morálhoz való visszatérés idején valahogy még nagyobb érdeklődésűnk érezzük. Mert tulajdonképpen mi is a tárgya ennek a drámának? Két világnézet ütközése. Az egyik az isteni órkoké, az általános szociális törvényekből kijelölésedő puritánság uralmát képviseli. A másik világnézet viszont kívül helyezkedik az erkölcs körén és azt mondja, hogy mind az, ami magasabb rendű, ami inkább intellektuális, ami szép, ami művészet: az kívül esik az erkölcs körén. Ezt a világnézetet személyesíti meg Sudermann a drámájának egyik hőseben, Magdában, a másik világnézetet megtestesítője a leány apja, a puritán jellemű, a becsületben megőszült alezredes. Mind a két szerep nagy stílájú feladatot ró a színészre, de különösen a tiszta erkölcs köréből, az „Otthonból” kiszakadt leány szerepe olyan művészi téma, amelynek földolgozása nagy ívelű intellektuális látást és erőteljes művész-kultúrát és izmos tehetséget kíván. E kellekek nélkül fölényes, egyszerű drámai akcióvá lapsodik Magda szerepe, mint Kaszab Anna alakításában láttuk. Kaszab Anna csak a külső konturokat hangsúlyozza, erős, kemény vonalakkal rajzolt élénk egy gro esk figurát, amelynek csak drámai mozgását láttuk, de a lelki motívumok címesódiak a rusztikus kontúr közt, az alak belső tartalma, a lelke homályos marad. Ecsen kizertelt jártékából, hogy a közönséggel történő jobban, mint magával a szereppel, holott ebben a pszichológus szerepben, ha jó akar lenni a színész, azt kell elhatároznia, hogy minden l és mindenről megfellekezik, csak alakjának lelki vibrációja törődik, amelyeket külön-külön s nézve, aprólékosan megmutogva va kell megérteni. T gadhatatlan, hogy Kaszab Anna is ezért llyesmit, itt-ott eltalálta az igaz hangot. László Gyula a talpig becsületes, bátor és szeretetreméltó nyugalmazott alezredes érdekesen és megindítóan elevenítette meg. Keller kormanyandós rokonzenyélen figuráját stílusosan adta Rónay. Szendrő Gyula karakterisztikus volt a felkés szerepében. A többi szerepet Turai Lenke, Lukács Jult, Bánhid, Turainé játszották. A kis számú közönség érdeklődéssel fogadja az Otthon felújítását.

A Csokonai-színházban csütörtökön este A) bérletben az „Otthon”, ez a rendkívül érdekes és nagyhatású dráma kerül színpadra. Ezt a nagyszerű darabot a fővárosi színpadok is újra műsorra tűzik.

Debrecen külvárosa és vidéke a Vigszínházban. A Vigszínház megnyitó műsorának olyan híre terjedt, hogy a KBLB pórtériákró

